

Håll Skärgården Ren rf ÅRSBERÄTTELSE 2011

Håll Skärgården Ren rf, som grundades år 1969, är en nationell miljöorganisation för båtfarare och andra som rör sig till sjöss. Föreningen verkar i följande skärgårdsområden: Skärgårdshavet, Bottniska viken, Östra Finska viken, Birkaland, Saimen och Päijänne. Förutom avfallshantering är en förebyggande och positiv miljöfostran en viktig del av föreningens verksamhet.

AVFALLSHANTERING

Håll skärgården erbjuder båtfarare avfallstjänster, bl.a. ca 200 Sop-Sälle-terminaler. I terminalerna samlas in blandavfall och vanligtvis finns det också sorteringskärl för papper, glas och småmetall. I samband med avfallsterminalen finns oftast också ett eller flera torrdass som upprätthålls av föreningen. Föreningen har dessutom 30 stycken flytande sugtömningsanläggningar för båtarnas toalettavfall. Separatinsamlingen, tömningen av sugtömningsanläggningarna samt toalett tömningarna på Skärgårdshavet sköttes som köptjänster.

I Insjö-Finland har föreningen nära samarbete med bl.a. kommunerna, föreningarna för Saimens och Päijännes friluftsområden och med stiftelsen för Södra Karelens friluftsområden. HSR rf har hand om skötseln av 130 utfärdshamnar i Insjö-Finland. Sommaren 2011 byggde HSR rf, i samarbete med stiftelsen för Södra Karelens friluftsområden, en ny utfärdshamn, Pullikainen. Utfärdshamnen var i bruk redan under sommaren men blir klar först sommaren 2012.

HSR rf har fyra servicefartyg: *m/s Roope-Botnia* i Bottniska viken, *m/s Roope* i Skärgårdshavet, *m/s Roope-Saimaa* i Saimen och *m/s Roopetar* i Päijänne. På Östra Finska viken och i Birkaland sköts avfallshanteringen med mindre båtar.

Det ordnades separata insamlingskampanjer av problemavfall, metallskrot samt el- och elektronikavfall i Skärgårdshavet och Bottniska viken för skärgårdens invånare. I Skärgårdshavet genomfördes kampanjen i samarbete med Åbonejdens Avfallsservice Ab, I Bottniska viken var samarbetspartnern Stormossen Ab.

Mobimar Oy gjorde en grundreparation på *m/s Roope*. Fartyget blev klart i april och säsongen på Skärgårdshavet inleddes i normal ordning i början av maj. Roope fick också nytt AIS- system samt nya navigeringsinstrument. Grundreparationen på *m/s Roope* lönade sig. Under säsongen blev det inga avbrott i servicen på grund av fartygsproblem. Roope-Botnia i Bottniska viken fick också nya navigeringsinstrument.

I Birkaland eftersträvar man skräpfria utflykter, men föreningen har några torrdass samt två sugtömningsanläggningar i området. År 2011 inledde HSR rf samarbete i Birkaland med Tampereen veneilijät. Målet är att bygga en gemensam bastu för Taves och HSR rf:s medlemmar på Hirsisaari under säsongen 2012.

MEDLEMSANTAL

I slutet av år 2011 hade föreningen 12 723 medlemmar. Medlemsantalet steg under året. I januari 2011 uppgick medlemsantalet till 12 146. Medlemsavgiften var 30 euro.

STYRELSEN

Föreningens styrelse består av sju medlemmar: **Bengt Westerholm, Bo Lindholm, Klas Nyström, Björn Grönholm, Veli-Pekka Manninen, Susanna Ollqvist** och **Olli Naukkarinen**. Vid det stadgeenliga årsmötet som hölls i Villmanstrand den 29.4. valdes en ny styrelseordförande. Bengt Westerholm tog över efter Bo Lindholm. **Alf Norrgård**, som stod i tur att avgå, fick ingen efterträdare i styrelsen. Styrelsen sammanträdde 10.3., 29.4., 23.9. och 1.12.

Under sitt möte i september utnämnde styrelsen Bo Lindholm till föreningens första hedersstyrelseordförande och Alf Norrgård, Rolf Karrento, Ilkka Niva samt Jori Hokkanen till hedersmedlemmar.

PERSONAL

Föreningen fick ny generalsekreterare i oktober. **Aija Bäckström** som länge jobbat inom föreningen efterträdde **Esko Sorakunnas**. Aija Bäckström tjänstgjorde som projektchef innan utnämningen. HSR rf's projektkoordinator, **Katriina Murto**, valdes till ny projektchef. I slutet av året blev hon moderskapsledig och vikariatet sköts av **Kari Saulamo**.

Insjö-Finland fick ny distriktschef. **Raimo Tuppura** gick i pension i november och efterträddes av **Eeva Taimisto**, som innan utnämningen tjänstgjorde som HSR rf:s distriktssekreterare i Insjö-Finland.

Föreningen hade elva fast anställda. Under sommaren jobbar ytterligare 28 säsongsanställda på servicefartygen.

EKONOMI

Föreningens ekonomi står på stadig grund. Under året fick föreningen 486 000 euro i verksamhetsbidrag från Miljöministeriet, 394 000 euro i medlemsavgifter samt ca 90 000 euro som projektbidrag. En viktig del av föreningens finansiering består av in kind understöd från företaget. Dess värde år 2011 uppgick till ca 172 000 euro. Föreningens huvudsponsorer 2011 var Aspö, Aktia, Beweship, Helvar Merca, Åbo Energi, Viking Line samt Zeeland.

Avfallshanteringen med fartygs- och besättningskostnader utgjorde de största utgiftsposterna. Liksom förut stod avfallshanteringen för ca hälften av föreningens totala kostnader, informationen för 30 % och administrationen för 20 %.

Verksamhetsperioden vinst (ca 140 000 euro) sparas till ett nytt fartyg till Skärgårdshavet.

PROJEKTVERKSAMHET

BalticSeaNow.info

BalticSeaNow.info är ett samprojekt mellan Finland, Sverige, Estland och Lettland som startades för att utveckla nya vägar att öka miljömedvetenheten och att aktivera medborgardiskussionen. Projektets huvudaktör är Yrkeshögskolan i Åbo och HSR rf deltar i egenskap av expert på båtliv.

Informations- och diskussionsportalen på internet, www.balticseanow.info utgör en central del av projektet. Portalen uppmuntrar till aktiv medborgardiskussion och till att observera sin närmiljö, t.ex. genom att mäta siktdjupet i vattnet med hjälp av Secchi-skivor.

Portalen fungerar också som källa för aktuell information om Östersjön. Via portalen kan man följa med filmmaterial från webbkamerorna eller följa med isens tjocklek eller våghöjden i realtid. Portalen innehåller också flera videon och spel med vars hjälp det är lätt att ta till sig information om Östersjön. Dessutom utnyttjar portalen sociala medier såsom bloggar och Facebook-grupper som grundar sig på användarnas kunskap om Östersjön.

Under sommaren 2011 fanns det igen en webbkamera ombord på m/s Roope. Via den kunde man följa med servicepersonalens arbete på Skärgårdshavet. Kameran har haft många tittare via portalen. Under vintern är kameran fastsatt på HSR rf:s kontorsbåt Arkkipelagus.

Studeranden vi AMK med studieinriktningen hållbar utveckling fick via projektet i uppgift att planera och kläcka idéer för s.k. hands on –element, alltså element som aktiverar besökarna på mässor. Ur de studerandens tankesmedja sållades några idéer ut som förverkligades. Bland annat ett röstningselement, där besökarna på mässan fick säga sin åsikt om vilket problem som är störst i Östersjön. Röstningselementet fanns på HSR rf:s avdelning under Vene 11 Båt mässan i Helsingfors, i Östersjö byn i samband med Kotka havsdagar, på Nådendals båtmässa samt på Havet Kallar mässan i Åbo.

Projektet startade också fotografi tävlingen Baltic Sea in My Eyes. Bland deltagarna i tävlingen valdes de 100 bästa fotografierna ut till omröstning i samband med projektmötet i Riga. En representant för HSR rf deltog i mötet och också som domare i valet.

Projektets partnerskapsmöten hölls i Tartu, Estland den 10-11.3., på Själo i Finland den 15-17.8. samt i Segevd, Lettland den 7-8.12.

Projektet startade i november 2009 och det avslutas i oktober 2012. Projektets totala budget är 1,4 miljoner €. Föreningens andel är 114 800 €.

MARLIN – Baltic Marine Litter

Projektet Baltic Marine Litter fick ett positivt finansieringsbeslut från programmet Central Baltic under våren 2011. Håll Sverige Rent är huvudpartner och övriga partners är medlemmar i nätverket Keep Baltic Tidy

Syftet med projektet är att undersöka och jämföra nedskräpningen av stränder runt Östersjön. Varje land väljer ut tre stycken sinsemellan olika strandtyper vars nedskräpning kartläggs under olika årstider enligt FN:s miljöprogram UNEPs (United Nations Environment Programme) föreskrifter. Skräpet på stränderna räknas och klassificeras noggrant. Tack var den enhetliga mätmetoden är mätresultaten från Östersjön för första gången globalt jämförbara.

I slutet av augusti besökte Håll Skärgården Ren rf Lettland för att öva in UNEPs metod tillsammans med övriga projektpartners. Under hösten valdes en del av de stränder som skall undersökas ut och de första städningarna utfördes i Åbo i Runsala folkpark.

Den 24 november ordnades en kick off konferens i Forum Marinum i Åbo som riktade sig till projektpartners och övriga intresserade. Under anförandena på konferensen – Är havet vår skräpkorg, behandlades nedskräpningen av Östersjön.

HSR rf ansvarar för planering och tryckning av en pysselbok för barn. Arbetet med pysselboken inleddes i december och den kommer att delas ut för första gången under Vene 12 Båt mässan i Helsingfors.

VEJÄ – båtlivets avfallshantering i Östra Finska viken

Målet för projektet VEJÄ – båtlivets avfallshantering i Östra Finska viken, som startade sommaren 2010, var att utveckla avfallshanteringen och göra upp en verksamhetsplan för områden inom kommunerna Virolahti, Fredrikshamn, Kotka och Pyttis. Projektet avslutades den 31.12.2011. Projektet finansierades delvis av ERUF. Nationell finansiering erhöles av Kaakkois-Suomen ELY-keskus. Projektets totalbudget var 105 528 euro¹, 70 % finansierades utifrån. Kommunerna i området, båtklubbar, Kymenlaakson Jäte Oy, Forststyrelsen och ELY-centralen i Sydöstra Finland satt med i projektets styrgrupp².

Konkreta åtgärder som gjordes var att avfallsterminalerna vid utfärdshamnarna förnyades, det byggdes nya torrdass och gamla reparerades, nya lägerelds- och diskplatser byggdes och skyltningen och anvisningarna vid avfallsterminalerna förnyades. Daskkapaciteten på bl.a. Ulko-Nuokko, Lehmä, Aspö och Majasaari utökades genom nybyggen och reparation av gamla. Grilltaken på Lehmä och Sisä-Nuokko förnyades och båda fick nya vedskjul. Ulko-Nuokko och Lehmä fick nya diskplatser som är utrustade med gråvattenfilter. Dessutom införskaffades en ny flytande sugtömningsanläggning till Lehmäsaari.

SÄLLE-HAMNAR

Sälle-hamn programmet var inne på sitt andra år. Totalt 36 hamnar är med i programmet, av dessa ligger 23 vid havet och 13 i Insjö-Finland. I havsområdena finns totalt 4621³ båtplatser i Sälle-hamnarna och i Insjö-Finland 2811⁴ båtplatser i Sälle-hamnarna.

Bland de nya Sälle-hamnarna är det skäl att nämna New Port-satamat (Kotka och Kägelviken). New Port – satama är en kedja inom vilken det kommer att byggas hamnar både vid havet och vid insjöar. Marinetek Marinas Oy, som äger New port kedjan, har som mål att alla deras hamnar skall bli Sälle-hamnar.

Under båtsäsongen 2011 besöktes alla Sälle-hamnar. Säkerhetsfrågor uppmärksammades mest. Också under år 2012 kommer säkerheten att stå i centrum.

INFORMATION

Medlemstidningen *Sälle* utkom två gånger under år 2011, i april och oktober. Tidningsupplagan är 16 000 exemplar, antalet inkluderar både finsk- och svenskspråkiga tidningar. Tidningens namn förkortades från det tidigare *Roope News* till *Sälle* och dessutom återgick vi till två separata språkversioner.

År 2011 gav HSR rf ut en ny broschyr: *Tips för båtfarare på Östra Finska viken*. Finansiering till den kartformade broschyren kom från VEJÄ-projektet. Broschyren finns på finska, svenska, engelska och ryska.

---

¹Projektfinansieringens fördelning: ERUF och statsstöd totalt 73 870 euro och Håll Skärgården Ren rf 31 658 euro.

²Styrgruppens sammansättning: Fredrikshamns stad, ELY-centralen i Sydöstra Finland, Kotka stad, Kotkan pursiseura, Kotka stads miljöcentral, Kymenlaakson Jäte Oy, Forststyrelsen, Håll Skärgården Ren rf, Pyttis kommun, Vehkalahden veneseura, Segling och båtsport i Finland, Vederlax kommun samt Virolahden Pursiseura

³3324 hemmahamnsplatser och 1297 gästplatser

⁴2297 hemmahamnsplatser och 514 gästplatser

Informationen inom föreningen sköttes fortsättningsvis genom månadsrapporter som skickades både till personalen och styrelsen. Information om aktuella händelser gavs i medlemstidningen, på hemsidan och på föreningens Facebook sidor. I december var alla servicemän och –kvinnor från Skärgårdshavet bjudna på jullunch i Åbo och Insjö Finlands servicemän och –kvinnor i St. Michel. I samband med lunchen diskuterades samarbetet under det gångna året samt synpunkter på skötseln av avfallsstationerna.

HSR rf deltog under året i många olika evenemang, seminarier och mässor. Till de viktigaste hör: Ven 11 Båt mässan i Helsingfors den 11-20.2., Havet Kallar mässan i Åbo den 10-13.3., Kuopio Kallaves'j mässan 1-3.4., seminarium arrangerat av projektet Act4myBalticsea i Nystad 4.5., Baltic Sea Strategy seminariet i Lettland 6-7.5., Skärgårdsdagen i Nystad 21.5., Nådendals båtmässa 27-29.5., Näsijärven Purjehdusseuras öppningsdag den 11.6., Östersjö byn vid Kotka havsdagar 28-30.7., Helsingfors flytande båtmässa den 18-21.8., Seminariet Cities for Healthier Seas i Åbo den 2.11. samt paneldiskussionen Plastavfall i havet den 13.12. som ordnades av Helsingfors universitet.

HSR rf:s årliga hamnseminarium ordnades den 24-25.3. i Tallinn. I seminariet deltog 45 personer som verkar i hamn-, båt- eller miljöbranschen.

Medlemsanskaffningen effektiviserades under året genom ett avtal med telemarknadsföringsbolaget Ventafon Oy. Föreningen fick 660 nya medlemmar via samarbetet.

Antalet medieträffar i dagstidningar och tidskrifter var totalt 107. Dessutom var HSR rf på tapeten i nättidningar, television och radio.

Vi annonserade bl.a. i tidningarna Vene och Kippari, i broschyren Besökshamnar 2011, i tidningarna Purje och Saariston kesä samt i flera tidningar som ges ut av båtklubbar.

SÄLLE-PRODUKTER

Pinetta-Tuote Oy /Design Hill ansvarade fortsättningsvis för Sälle-produktförsäljningen. Produkterna såldes i Design Hills butik i Halikko, via HSR rf:s webbutik, på mässor och via andra återförsäljare. Dessutom hade både kontoren i Åbo och Nyslott julförsäljning av Sälle-produkter.

Åbo den 28 februari

Aija Bäckström
generalsekreterare